

26 Mayıs 2014

Sayı : 64272063- 610-1363
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-42346)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 29.04.2014 tarih ve 43452547-120.00-175578 sayılı yazısı.

Hakkâri Milletvekili Sayın Adil ZOZANI'nin tarafıma tevcih ettiği 7/42346 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

HAKKARİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ADİL ZOZANİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/42346)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5:

Bakanlığınız, çeşitli zamanlarda Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde elektrik kesintileri başta olmak üzere, enerji ile ilgili yaşanan bütün sıkıntılarda; bölgede enerjinin geri dönüşümüne dair eksiklikler olduğu, yeterince tahsilât yapılmadığı, kaçak kullanımın yaygın olduğu gibi birçok sebep sıralayarak kesintilerin, enerji kayıplarının bu gerekçelerle yaşandığını belirtmektedir.

Son dönemde, elektrik dağıtım ve tahsilât birimlerinin özelleştirilmesiyle birlikte, dağıtım ve tahsilât konusunda özel şirketler çok avantajlı bir durum elde etmişlerdir. Özel şirketler, enerji kaynaklarının tahsilâtı ve dağıtımında söz sahibiyken, bölgede seçilmiş temsilcilerin, yerel yöneticilerin, bu kaynaklar üzerinde hiçbir tasarruf yetkisi bulunmamaktadır.

Oysaki Türkiye'nin 2005'ten itibaren tam üyelik görüşmelerine başladığı ve üyesi olma çabası içinde olduğu Avrupa Birliği ve 1949'dan bu yana üyesi olduğu Avrupa Konseyi, bugüne kadar yapmış olduğu bütün değerlendirmelerde, Türkiye'nin katı merkezîyetçi yapısını eleştirmekte ve özellikle yerellik ile yerindenlik (subsidiarity) ilkeleri üzerinden yerel yönetimlere, yetki devrinin yapılmasına dair önemli tespitlerde bulunmaktadır.

1988'de Türkiye tarafından imzalanan ve 1992'de 3723 sayılı yasa ile kanunlaşan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı da, yerel yönetimlerin idari ve malî özerkliğine dair maddeleri içermektedir. Şart, 10 maddesine çekince konarak Türkiye tarafından imzalanmıştır. Çekince konan maddeler, özellikle Türkiye'nin katı merkezîyetçi yapısını esnetecek ve yerel yönetimlere malî kaynaklar konusunda bazı yetkilerin devrini içeren maddelerdir. "*Gelir kaynaklarının harcamalardaki ve hizmet maliyetlerindeki artışların izlenmesi*", "*Akçal kaynakların yerel yönetimlere dağıtılmasında görüşlerinin alınması*", "*Merkezi yönetimin yardımlar yoluyla yerel yönetimler üzerinde bir siyasal denetim kurmaktan kaçınması*" gibi sıralanan maddeler, çekince konan ve yerel yönetimlere malî açıdan yetki devrini öngören maddelerdir.

Türkiye'de merkezi yönetimin yerel yönetimlere pay aktarması, Belediye ve İl Özel İdaresi Kanunları gibi bazı yasalar kapsamında ve çok kısmî gerçekleşmektedir. Oysaki yerel yönetimlerin; yerelin yeraltı ve yerüstü ve diğer bütün ekonomik kaynaklarından, yani kendi öz kaynaklarından pay alması gerekmektedir. Bu durum, yerelde kamu hizmetlerinin çok daha düzenli ve sağlıklı işlemesine, bütün kaynakların yereldeki ihtiyaçlar gözetilerek kullanılmasıyla sağlanabilir. Bu açıdan bakıldığında, Bakanlığınız ve şahsınız tarafından sürekli belirtilen ve mustarip olduğunuzu söylediğiniz; bölgedeki enerjide geri dönüşümün olmamasının, tahsilâtların yapılmamasının, kaynakların yanlış kullanımının önüne geçilmesinin, ancak yönetimin yerinden sağlanmasıyla mümkün olacağı gerçeğine vurgu yapmak gerekir. Bunu sağlayacak en temel parametrelerden biri, yerel yönetimlere malî açıdan kendi öz kaynaklarını kullanmasının yolunun açılması ve malî özerkliklerinin sağlanmasıdır.

Bütün bu bilgiler bağlamında;

- Bölgedeki yeraltı ve yerüstü enerji kaynakları ile diğer ekonomik kaynaklarının, yerel yönetimlere pay aktarılacak suretiyle, enerji tasarrufunun sağlanabileceği ve kaynakların doğru kullanılmasının mümkün olacağı hususu hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
- Mevcut durumda, kamu hizmetinin sağlıklı yapılamıyor oluşu ve yetersiz kaldığı göz önüne alındığında, kendi enerji kaynaklarından, mevcut yasalar haricinde daha fazla bir aktarım yapılması düşünülmekte midir?
- Avrupa Konseyi'nin kabul ettiği ve Türkiye'nin çekince koyarak imzaladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın, yerel yönetimlerin malî özerkliğini genişleten yukarıdaki

**HAKKARİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ADİL ZOZANI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/42346)**

belirtilen maddeler ile diğer çekince konan maddelerden çekincelerin kaldırılması hususunda Bakanlığınızın ve Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?

- Özel sektöre enerji kaynaklarının dağıtım ve tahsilâtı hususunda verdiğiniz yetki devri göz önünde bulundurulduğunda, mustarip olduğunuzu belirttiğiniz yetersiz tahsilât ve enerjinin geri dönüşümünü sağlayabilmek açısından, yerel yönetimlere benzer bir yetki devri söz konusu olabilir mi?

- Bu bağlamda Bakanlığınızın, belediyelere elektrik dağıtım ve tahsilâtı yapabilmesine olanak sağlayacak bir yetki devri olacak mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5:

4046 sayılı Özelleştirme Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununa istinaden dağıtım şirketleri 2004 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım Şirketlerinin İşletme Hakkı Devri yöntemiyle özel sektöre hisse satışı yapılarak dağıtım ve perakende elektrik satışı hizmeti özelleştirilmiştir. Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ile dağıtım şirketleri arasında yapılan İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin süresi 30 yıldır. Dağıtım ve Perakende Satış Şirketleri; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan aldıkları lisans ve ilgili mevzuat kapsamında elektrik dağıtım hizmeti sunmak zorunda olup faturaların tahsil edilememesinden kaynaklanan zarardan dağıtım ve perakende satış şirketleri sorumludur.

Söz konusu hususlara yönelik yerel yönetimlere yetki devrine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır.